

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

complectens sanctos Mensium, Ivlivm Avgvstvm & Septembrem

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1603

Martyrvm SS. Mvliervm Sophiæ, & eius Filiarum, fidei, Spei, & Charitatis:
ex eo quod est apud Metaphrasten. Passæ sunt anno Domini 122.
Alexandri Papæ 2. Hadriani Imperat. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42728

330 VITA SS. SOPHIAE ET FILIARVM,
tum. In quo dum afflictio crescit ad poenam, cau-
sa poenae proficit ad gloriam. Felicia vincula,
quae reum suum usq; ad Christi crucem non tam
condemnatum, quam consecratum miserunt.

Porrò de his catenis quibus B.Petrus vindictus
est Hierosolymis, tandem Romam translatis,
hæc cecinit Arator Diaconus;

In Act.lib.1. ————— manet omne per eum

*Pignoris huius apex, & sideris obtinet instar,
Corpora quod Petrus sacravit, & Angelus ore.
His solidata fides, istis tibi Roma catenis
Perpetuata salus harum circumdata nexu
Libera semper eris; Quid enim non vincula prestat,
Quæ tetigit qui cuncta potest absoluere? &c.*

*Vide Tom.7
Annal. C. Ba-
ronij.* Petijt & ab Hormisda Papa Iustinianus V.C.
postea vero Imperator, ut earundem catenarum
limituram ad se mitteret, ut sciamus non a tem-
poribus Gregorij Papæ primum ortum habui-
se eiusmodi consuetudinem de mittendis hisce
sacris muneribus.

MARTYRIVM SS. MULIERVM SO-
phia, & eius Filiarum, Fidei, Spei, & Charit-
*Vide C. Bar.
Annal. To-
mo 2.* tis: ex eo quod est apud Metaphrasten. Pa-
sunt anno Domini 122. Alexandri Papæ 2. H-
adriani Imperat. 3.

i. Atigust.

*Patria So-
phie.*

CVM Romæ Hadrianus Imperator crude-
litatis suæ in Christianos laxaret habe-
nas, fuit insignis quædā matrona, prudé-
tia & religione sanè admirāda, ab Itilia oriun-
da, genere in primis claro, marito tanen orbata
nomine Sophia: cui prima cura erat, ut filias, in-
signi puc-
orname-
retq; Sp-
pora su-
supplici-
nomina-
Charita-
inunction-
opinion-
humana-
oppugna-
vidicisti-
tutem 8-
nesta pe-
torem 8-
nem ilili-
tos à Do-
magnoc-
ptum al-

Imp-
eas fist-
tionibu-
subierr-
qua pr-
admira-
riori i-
gressu-
religi-
mum e-
num e-
àparé-
ijs qui-
qua 8-
horum

signi pudicitia virgines, Christianæ disciplinæ
ornamentis excellentissimè decoraret: robora-
ret; Spiritus sancti gratia; vt si opus esset, cor-
pora sua pro Christi amore & fidei constantia
supplicijs exponere non dubitarent. Erant eis
nomina rebus mirè conuenientia: Fides, Spes, *Eximia laus*
Charitas; mutua ita charitate & animorum con- *& virtutis*
iunctione deuinctæ, & prudentiæ ac religionis *opinio, de*
opinione apud omnes adè celebres, vt salutis *tribus Virgi-*
humanæ hostis (qui per suos satellites Ecclesiâ *nibus.*
oppugnabat) Antiochum Vrbis Præfectum in-
vidiè stimulis concitaret, vt tam præclaram vir-
tutem & magnum Ecclesiæ illius columen fu-
nesta peste deleret. Igitur Præfetus ad Impera-
torem & nomina eorum & religionis professio-
nem ilicò defert, contestans earum pietate mul-
tos à Deorum cultu ad Christi sacra conuerti, &
magnos deos paulatim apud omnes in contem-
ptum abire.

Imperator, audita accusatione, confessim
eis fisti tribunali mandat, quæ mutuis cohorta-
tionibus roboratae, intrepidè Iudicis vultum
subierunt, eumque & animi & corporis eximia,
qua præstabant, pulchritudine, magnam sanè in
admirationem adduxerunt. Itaque omisso seue-
riori iudicio, matrem antè omnia blandis ag-
gressus verbis, patriam, genus, nomen, &
religionem ab ea quæsiuit. Cui Sophia: Pri-
mùm quidem, inquit, nomen mihi vnum om-
nium præstatiissimum est à Christo: Sophia autè
à paréibus mihi impositum est. Genus duco ex
ijs qui primos in Italia magistratus gesserunt,
quæ & mihi patria dicitur. Ego autem inanem
horum omnium gloriam existimo; vt potè quæ
Chri-

*Accusantur
apud Imp.*

*Siftuntur co-
ram tribu-
nali.*

*Præclarum
Sophie re-
ponsum.*

Christo Iesu ab ortu consecrata , ab eodem et
hoc exilio ad patriam cælestem me vocandam
confido.

*Traduntur
Palladiæ cu
ſtodiendæ.*

*Adhortatio
matris ad fi
liae.*

Hanc libertatem dicendi admiratus tyran
nus, ne sui cum nominis dedecore vterius cer
taminis periculum faceret , eam cum virgini
bus filiabus, Palladiæ senatorij ordinis foemina
custodiendas tradidit: vt tertio post die ad qu
stiones eas produceret. Interē pia illa genetrix
de filiarum salute mirè sollicita , huiusmodi a
eas orationem habuisse fertur ; Ego quidem,
dilecta filia, mater vestra secundūm carnem, o
mni, vt nostis , doctrina sacrisque literis inde
fesso labore vos erudij, dediq; operam , vt Chri
sto I E s v impollutas castasque virgines conser
uarem . Ecce nunc tempus vos ad certamen vo
cat; quæso vt meorum verborum fructus , qualis
sit, in vobis appareat: & diu meditamat vim
tem constanter proferatis, ne erroris imbecilli
tas veritatem supereret: neve suppliciorum ter
ror teneros vestros animos deiijciat. Suspecta
quidem mihi est iuuenilis ætas: sed si Christo
vos totas permiseritis, eiusque gratiam cōstan
ti fide tyranni minis atque supplicijs obieceni
tis, nulla vos pericula terrebūt , nulla supplicia
superabunt. Date ergo mcæ senectuti, date, o
charissimæ filia, vt vestris certaminibus iuue
niliter exultem, & de peracto certamine semp
ternū Christi numē in cælesti gloria vobiscū ce
lebrem. Suspiciite quæso celum, oculosq; ad im
mortalia illa præmia erigite, & breuem fluxam
que huius vitæ gloriā cōtemnite, diuitias cal
cate, supplicia despicite , vt immortali gloria
perfruamini, diuitias stabiles consequamini; &
vitam

vitam denique omnium bonorum, quæ humana
mens capere non potest, aggregatione mirifice
affluentem, summa cum voluptate in cælis pos-
siveatis. Prudentis enim animi est, paruis per-
mutare maxima, fluxis & perituris æterna, &
paucō denique sanguine immortale regnū mer-
cari.

Ad hæc filiæ lachrymis perfusæ responderūt; *Filiarum ad*
Tu quidé, ô veneranda mater, nullum aut tem- *matrem re-*
pus aut locum neglexisti, quo sanctis nos im- *sponsam.*
bueres disciplinis. Nunc autem maternis nos
precibus prosequere, ut constantibus animis fu-
turum certamen sustinere valeamus. Dominus *Matth. 10.*
autem, qui paterna prouidentia suorum curam
gerit, ex promisso os nobis & sapientiam dabit,
cui aduersarij resistere non valebunt. Interea *Vocantur ad*
miduo hoc elapso, sanctissimæ virgines ad tri- *tribunal.*
bunal euocantur. Adeſt Iudeſ dæmonis infidijs
egregiè instructis, ut teneram ætatem, & blādi-
tij maximè obnoxiam, verbis blandissimis e-
molliat. Quid, dicebat, ô virgines decoræ, deo- *Blanditur*
rum, ut ego profectò existimo, sanguine proge- *Iudeſ vir-*
nitæ, decreuistis? Nunquid mihi optimè vobis *ginibus.*
confidenti, diuitias amplissimas & gloriā of-
ferenti, parere malitis, quæm vetulæ illi, quæ se
vestram matrem mentitur, cùm iniquis suis per-
suasionibus in exilium & pestem vos impellere
nititur? quæ & dirè vapulabit, si vos non obtē-
peraueritis? Accedite ergo, & nostra beneuolē-
tia letæ fruimini, stultamq; illā de vestro Chri-
ſto opinionem deponite: ut mecum omnibus in
vita delicijs affluatis. Nam si obedire contemni-
tis, inuitus ego, mihi credite, ad supplicia cor-
poribus vestris tenebris inferenda accedere
com-

*Egregia vir-
ginū constā-
tia, & respō-
sum sapien-
tia plenum.*

*Fides virgo
annorum 12.
virgis cædi-
tur, & aro-
citer crucia-
tur.*

*Fides matrē
& sorores
corroborat.*

compellor. Cui Virgines: Nos, inquiunt, neque tuas in hac vita delicias expetimus, neque tormenta formidamus. Quid enim Christianis potest esse iucundius, quam pati pro Christo? qui & hanc nobis vitam contulit, & preciosi sanguinis sui effusione æternam promeruit? Hoc tam constanti responso accepto, Iudex, omnięque planè abiecta spe tantam virtutem blanditus

superandi, primùm quidem Fidem, annos non amplius natam duodecim, cōtinuò vestibus nondam, manibus ponè vincitis, virginis crudelissimè cædi mandauit. Quæ cum magna constanza & vultu ipso, triumphum de tyrannide illa ageret, ad atrociora tormenta protracta est. Crudelè profectò facinus. Iudex furore percitus, mammillas eius excindi iubet. Sed eccè rem nouam & prodigiosam. Pro sanguine, lactis, uili defluxerunt, virginemque niueo candore, stupente ludice, exornârunt. Neque tamen precipitis animi fractus furor. Sed igne copioso accenso virginem exuri: & ibi quoque illam permanentē, in sartagine pice & bitumine bullientem præcipitari iubet. Sed Christi bonitas tyranni vincebat malitiam; prorsus ut virgo sanctissima in medijs flammis atro fumo inuolutis consisteret integra, vultuque minimè turbato supernum continuò inuocaret auxilium. Ecquid tunc animi Iudici, quid sceleratis ministris fuisse putandum est? Quo gaudio, qua exultatione aliæ virgines & mater ipsa filiam tam admirando triumpho gloriosam aspexisse existimandum? Iudex in rabiem & furorem versus, gladio eam transierberari mandauit. Fides ea sententia incredibiliter gauisa, supremis his

voci

vocibus n
dulcissim
stus IE S
timum he
nire perge
hil form
zadò mor
eadem tr
fororibus
Sit prim
consequen
vltimum
xerunt.
At gene
bis sua pr
go quide
acerbissi
visque et
ram abs
pio. N
gratiam
omnia m
trem effa
sto dece
tuo sang
sponso d
lorata sp
ribus au
tamen a
Christu
lmpiu
vt ex ali
continu
bet; qua

vocibus matrem & sorores affata est ; Vides ò dulcissima mater , qua me benignitate Christus IESVS prosecutus sit; reliquum est, vt ultimum hoc certamen tuis etiam precibus munire pergas. Vos autem, ò sorores charissimæ, nihil formidate pro nomine Christi gloriosam adeò mortem oppetere. Vna mater nos genuit, eadem tres aluit, sit etiam unus tribus finis, sint sororibus sororiæ etiā & germanæ voluntates. Sit prima domesticum exemplar ijs quæ eam consequentur . His verbis confirmatæ sorores, ultimum ei vale fusis præ gaudio lachrymis dixerunt.

At generosa mater martyrem filiam hisce verbis sua profectò virtute dignis est prosecuta: Egó quidem, ò filia, inquit, te genui, & te propter acerbissimos partus dolores tuli, teque ad hanc usque ætatem studiosè nutriui; sed nunc præclarum abs te laborum meorum mercedem percipio . Nam etsi nullus parem possit parentibus gratiam referre, tu tamen multiplicato fœnore omnia mihi reddis , cùm tu me talis filiæ matrem esse ostendis, quæ tam magnificè pro Christo decertas. Ad quém vade filia ; vade inquam, tuo sanguine, pro eo effecta purpurea, quo tuo sposo conspicieris, quouis colore & flore colorata speciosius. Hæc cùm illa à matre & sororibus audiisset, porrecta continuò ceruice, certamen absoluit, ac solutis corporeis vinculis ad Christum migravit.

Impius autem Iudex non ferens ignominiam, vt ex alijs amissæ victoriæ danū repararet, continuo secundā decem annorum, accersiri iubet; quam blanditijs aggressus ad Dianæ sacrificium

*Nota matris
verba ad fi-
liam marty-
rio coronan-
dam.*

*Fides gladio
caesa ad Chri-
stū migrat.*

*Certamen
Spei Virgi-
nis.*

*Vide cōstantis
animi robur.*

*Horrendum
Supplicium.*

ficiūm inuitabat. At illa: Quomodo, inquit, cre-
didisti me esse sororem præcedentis, cuius iam
fecisti periculum, ita tu sit animo persuasum
fore ut constantia eius etiam soror conspiciat.
Hec audiens Iudex, iubet eam veste nudatam
sicut primam, crudis boum neruis flagellari, fla-
gellatam in ardētem conijci fornacem: atque
postremò illæsam inde exeuntem, in ligno sus-
pensam ferreis laniari vngulis; At Spes virgo
sanctissima inter supplicia voce planè virili
ranno insultauit, dicens; Tu quidem sanguini-
rie supplicijs robur meum eneruare contendis.
At ego Christi gratia & virtute confisa, deti-
tuaque tyrannide cum sorore mea triumphum
agam. His ad furorem incitatus Iudex, lebetem
pice & resina plenum, & igne vehementer ac-
censum, præparari iussit: ut sanctam virginem,
ad terrorem matris & filii junioris, in eum pre-
cipitem daret. Sed lebes diuina virtute instar
vitri confractus, diffuso repente feruenti liquo-
re, non paucos virginis ea supplicia machina-
tes ad internectionem deleuit. Vnde Iudex furo-
re tabescens, capit is sententia virginem damnau-
it. Tum illa, quasi peracto certamine exultans
matris se precibus commendans, iuniorem fo-
rorem ad eandem martyrij gloriam constanter
subeundam excitauit. Ut verò ad certaminis lo-
cum, in quo sororis reliquiae etiamnum iacebat,
ventum est; Spes iacentis sororis corpusculum
amplexata, primò lachrymas fudit, quod char-
rissimam sororem truncam in suo sanguine vo-
luntatā cerneret. Deinde cum recordaretur pre-
claram martyrem pro Christo decertasse, omis-
sis lachrymis, gaudio exultare, & sanctas reli-

quias ger-
exoscula-
ram carn-
que mart-
Porro
quibusve
superare
tis semel
sam paten-
ram lori-
tanta imm-
ge, virgo
Sed Chri-
tyranni s-
quod Dia-
deferret.
virginem
fam injic-
circumsta-
quoque I-
aduption
ginem in-
petere d-
antè sup-
imperau-
stantia 8-
damnau-
cipiens,
matre ex-
ferè voo-
martyri-
destinat-
vix me-
cœpit;

uit, cre-
ius ian-
uasum,
spiciar
idatam
ari, fla-
: atqu-
eno sul-
es virg-
irilis
guin-
rendis
, det,
nphum
ebetem
ter ac-
ginem,
um pre-
e insta-
i liquo-
chinan-
ex furo-
damna-
ulean-
em lo-
stanter
inis lo-
acebār,
sculum
od cha-
ine vo-
ur pra-
e, omif-
as reli-
quias

quias genibus venerabunda nixis ardentissimè exosculari. Postremò alacriter exiliens, tene- ram carnificis gladio ceruicem subiecit, eandé- quæ martyrij palmam læta percæpit.

Porrò Iudex iniquus, dubius animi, qua arte, *Certamen
Charitatis.*
quibusve insidijs postremam nouem annorum superaret, cùm blanditijs nequidquam adhibiti semel iterumque à virginis constantia repulsa pateretur; præcipiti furore impulsus, tene ram loris in eculeo extensam torqueri iussit: tanta immanitate, ut diuulsa corporis compa- ge, virgo tenerima spiritum tradere putaretur. Sed Christi virtute ac gratia inuicta permanens, *Horrende
torqueatur.*
tyranni spreuit supplicia, eumque redarguit, quod Dianæ honores diuinos, relicto vero Deo, deferret. Hinc Iudex vehementius excandescēs, virginem ex eculeo in fornacem flammis accen- sam injici mandauit; sed flammæ ilicò diffusæ circumstantes appræhendebant; quin & ipsum quoque Iudicem: qui quidem quanquam graui adiunctionis cruciaretur dolore, non tamen vir- ginem impijs clamoribus ad alia tormenta ex- petere destitit: cuius corpusculum, licet varijs antè supplicijs confractum, terebris transfigi imperauit. Postremò, virgine eadem animi con- stantia & hoc suppliciū perferente, capitis eam damnauit; quam illa sententiam lætabunda ex- cipliens, ad ultimi certaminis locum perrexit: matre eam cum gaudio prosequente, ijsdemque ferè vocibus, quibus duas priores, ad gloriosam martyrij palmam exhortante. Tandem ubi ad destinatum locum ventum est, pia illa genetrix vix mentis suæ præ gaudio compos exclamare cœpit; *En vocis læ-
titiae matt. s
Sophiae.*

Y bus

bus filiabus SS. Trinitatem honorare merui, quantis me Domine beneficijs affecisti, quanta ornamentis decorasti, qui dulcissimas filias gloriosissima martyrij corona redimitas ad tuum hodie regnum transtulisti. Ut video angelos latentes, tuamque, & filia, consummationem praestolantes. Perge o decus, o gloria mea, perge a cælestem sponsi tui thalamum, quo sorores tuas iam perfruuntur. Talibus filiam matre verbis prosequente, & Christi interdum numen laudibus celebrante, Charitas omnium postrema & rificè sepelit tamen perfecit; quarum corpora mater splendidae atque magnificè composuit, & in monumentum quo par erat honore intulit.

Mater hono- bus celebrante, Charitas omnium postrema & rificè sepelit tamen perfecit; quarum corpora mater splendidae atque magnificè composuit, & in monumentum quo par erat honore intulit.

Obitus So-
phiae.

Post tertium verò à peracto certamine dien Sophia ad locum accedens reliquiarum, fuisse precibus, & ipsa beatum Deo spiritum tradidit: quæ fidelium opera filiabus coniuncta fuit. Ad gloriam Patris, Filij, & Spiritus sancti quem decet omnis honor & adoratio, per omnia secula: Amen.

VITA B. FRIARDI RECLVSI, E
ea quæ est per S. Gregorium Turonensem Ep
cop. lib. de vita Patrum, cap. 10. Circa quod tem
pus claruerit patet infra.

2. Augusti:

FUIT apud Insulam Vindunitam, urbis Nanneticæ, vir egregiæ sanctitatis, Friardus nomine, qui ab infantia Deo mirè natus, manuum labore vincitum sibi queritabat ita tamen inter opera rustica versabatur, nunquam ab oratione cessaret. Ea res cum vicinis aut extraneis ridicula videretur, ipse nihil.